

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ตำบลหันตะเภา)

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา

สำนักปลัด อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำนำ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ตำบลห้วยตะเภา) โดยที่สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเภา ได้จัดทำขึ้น โดยมีความตั้งใจให้ฐานข้อมูลนี้เป็นฐานของการจัดการความรู้ภูมิปัญญาของปราชญ์ และภูมิปัญญาชาวบ้านของตำบลห้วยตะเภา ไปสู่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย และผู้ที่สนใจ ได้ใช้ประโยชน์และต่อยอดความรู้หรืองานวิจัยได้อย่างกว้างขวาง

การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ตำบลห้วยตะเภา) ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น และต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีข้อมูลด้านต่างๆ ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลภูมิปัญญาที่เป็นปัจจุบันเพื่อเผยแพร่ โดยสามารถเสนอข้อมูลผ่านเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเภา www.hantapao.go.th เพื่อจะได้นำมาเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมสูงสุด

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเภา ขอขอบคุณประชาชน กลุ่มองค์กร และหน่วยงานต่างๆ เช่น โคก หนอง นา โมเดล ฯลฯ ที่ได้ดำเนินการเอื้อเฟื้อข้อมูลบางส่วนให้ได้ต่อยอดและพัฒนาข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาในครั้งนี้

นางปัทมา สว่างศรี

นักพัฒนาชุมชน ชำนาญการ
สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเภา
๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ข้อมูลผู้มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความรู้ด้าน โคก หนอง นา โมเดล

๑. นางธนภรณ์ หงษ์ทอง อยู่บ้านเลขที่ ๙๖ หมู่ที่ ๓ บ้านลำแดง ตำบลหันตะเภา
๒. นางบังอร วิงเจริญ อยู่บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๓ บ้านลำแดง ตำบลหันตะเภา
๓. นางปณิตดา ดีสว่าง อยู่บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดวงษ์สวรรค์ ตำบลหันตะเภา

โคก หนอง นา โมเดล คือแนวจัดการพื้นที่เกษตรกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผสมผสาน ภูมิปัญญาพื้นบ้าน เน้นการบริหารจัดการดินและน้ำให้พึ่งพาตนเองได้ยั่งยืน แบ่งพื้นที่เป็น โคก (ที่สูงปลูกป่า) หนอง (บ่อน้ำ), และ นา (ทำนา/ปลูกผัก) ช่วยให้มีน้ำใช้ตลอดปี มีอาหารกินเพียงพอ และลดรายจ่าย เพิ่ม รายได้

ความรู้ด้าน โกง หนอง นา โมเดล

๑. นางปนัดดา ดีสว่าง อยู่บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๑ บ้านวัดวงษ์สวรรค์ ตำบลหันตะเภา

ความรู้ด้าน โคก หนอง นา โมเดล

๑. นางบังอร วิงเจริญ อยู่บ้านเลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๓ บ้านลำแดง ตำบลหันตะเภา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างไร

ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น
คืออะไร

ความรู้ เทคโนโลยี ทักษะ การปฏิบัติ แนวคิด
และความเชื่อของชุมชนที่มีการเรียนรู้มา
ยาวนาน และมีลักษณะเฉพาะพื้นที่

สำคัญ
อย่างไร

ลดผลกระทบได้ทั้งด้านการปรับตัว
และการลดก๊าซเรือนกระจก

เป็นเทคโนโลยีอย่างง่าย คุ่มค่า
และเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

สอดคล้องกับผลกระทบและความเสี่ยง
ของพื้นที่นั้นๆ

โครงการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยี ด้านคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0 2577 1136 โทรสาร 0 2577 1138

ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับประเด็นระดับโลก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นับเป็นเทคโนโลยีอย่างง่าย ที่มีบทบาทสำคัญในระดับโลก
ผ่านข้อตกลงต่างๆ เช่น

มีเป้าหมาย ในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

PARIS2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE
COP21-CMP11

เน้นย้ำ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในการบูรณาการการปรับตัวเข้ากับ
นโยบาย ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ
สิ่งแวดล้อม

ตระหนัก ถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนากลยุทธ์
ในการปรับตัว และเสริมสร้างความต้านทานต่อ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

UNESCO

จัดทำ โปรแกรมรวบรวมข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สภาวะสุดขีดของลมฟ้าอากาศ
(Extreme Weather Event)

ผลกระทบรุนแรงในระยะสั้น

+

เหตุการณ์ที่มีจุดเริ่มต้นเกิดขึ้นอย่างช้าๆ
(Slow Onset Event)

สะสม และเพิ่มขึ้นในระยะยาว

ส่งผลกระทบต่อ
ภาคส่วนต่างๆ

การตั้งถิ่นฐานและ
ความมั่นคงของมนุษย์

การท่องเที่ยว

สาธารณสุข

การจัดการน้ำ

การเกษตรและความ
มั่นคงทางอาหาร

การจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ

ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

ปรับตัวต่อผลกระทบ

ลดผลกระทบและความเสี่ยง

โครงการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยี ตำบลคลองห้า อำเภอลอง จังหวัดแพร่ 12120

โทรศัพท์ 0 2577 1136 โทรสาร 0 2577 1138

ข้อมูลเพิ่มเติม : กลุ่มการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

ตัวอย่าง ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแหล่งข้อมูลต่างๆ

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
กับเทคโนโลยีการปรับตัว

เอกสารรายงานวิจัย

บทความเผยแพร่

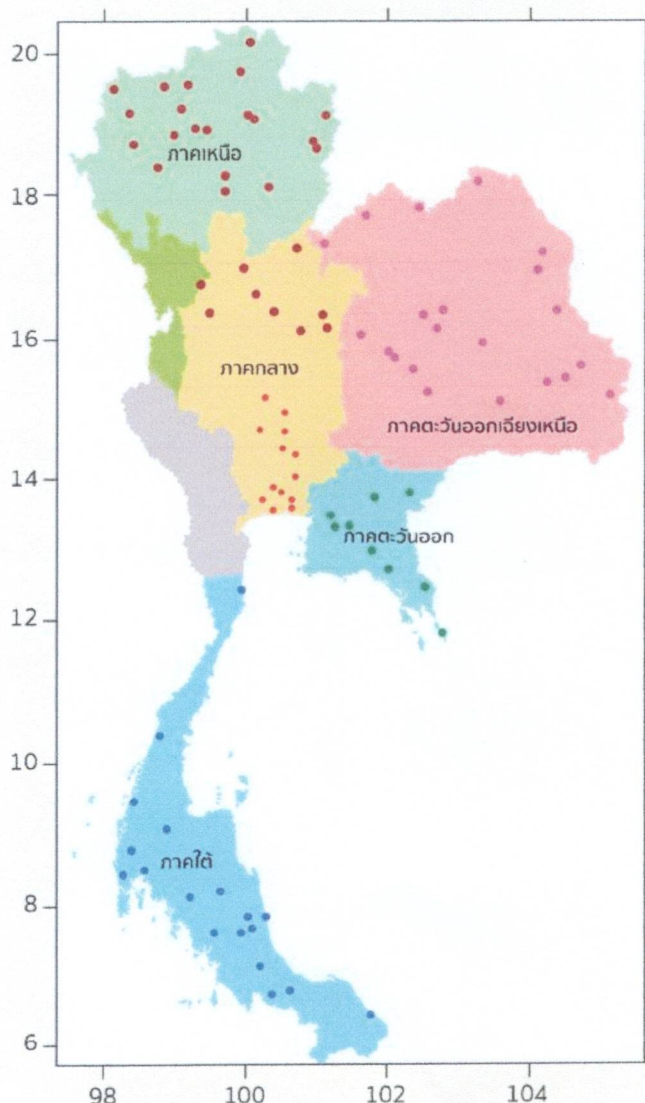

ข่าวสารออนไลน์

พื้นที่ชุมชนต่างๆ

จำแนกตามรายภูมิภาค ประกอบด้วย 5 ภูมิภาค

จำแนกตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (Thailand's National Adaptation Plan; NAP)

การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

73

การจัดการน้ำ

36

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

31

การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

28

สาธารณสุข

14

การท่องเที่ยว

4

รายละเอียดเพิ่มเติม
ข้อมูลที่รวบรวม
ในช่วงระยะเวลา 4 เดือน

โครงการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยี ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0 2577 1136 โทรสาร 0 2577 1138

ข้อมูลเพิ่มเติม : กลุ่มการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

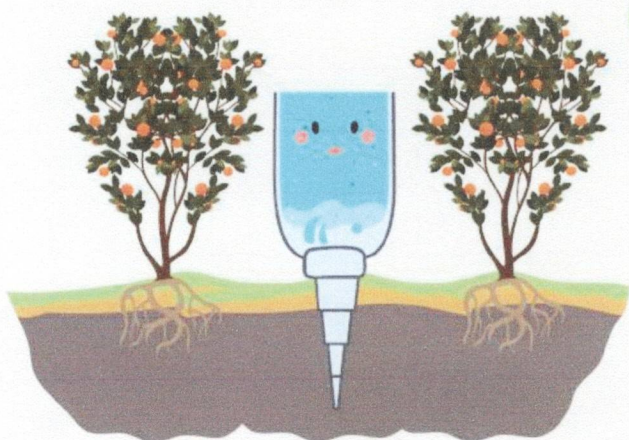
ตัวอย่าง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ภาคการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

"น้ำหยด"

ปรัชญาชาวสวนแก้วภัยแล้ง

แหล่งข้อมูล
ตำบลขลุ้ง อำเภอลำลูกขัน จังหวัดอุบลราชธานี

ลดผลกระทบ/ความเสี่ยง

- ภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำทางการเกษตร
- ความแปรปรวนของสภาพอากาศ และสภาพอากาศร้อนจัด
- ช่วยชาวสวนประหยัดน้ำ
- ช่วยให้ต้นไม้ได้รับน้ำอย่างต่อเนื่อง
- แก้ปัญหาการขาดน้ำในหน้าแล้ง

"สวนยกร่อง"

ภูมิปัญญาคังบางกะเจ้า

แหล่งข้อมูล
บางกระเจ้า ตำบลบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ลดผลกระทบ/ความเสี่ยง

- น้ำท่วมและภัยแล้ง
- การรุกคืบของน้ำเค็ม
- การขาดแคลนน้ำจืด
- เป็นการจัดการระบบน้ำให้พืชได้รับน้ำ
- ประหยัดแรงงาน ปลูกพืชแบบผสม
- ปลูกพืชอายุสั้นได้ ไม่ต้องซื้อปุ๋ย
- ป้องกันน้ำเค็ม

โครงการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยี ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0 2577 1136 โทรสาร 0 2577 1138

